

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 16, 2018

Nummer 16, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:6351](#) 17-07-2018

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:3055](#) 17-07-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1821](#) 10-07-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:6343](#) 10-07-2018

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:3487](#) 19-07-2018

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:5367](#) 04-07-2018

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:8080](#) 19-06-2018

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2018:4929](#) 14-06-2018

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2018:3107](#) 18-05-2018

RECHTSPRAAK

Edelweissroute. Lopende twaalfjarige navorderingstermijn is in 2012 onbeperkt geworden.

De ouders van X zijn in 2000 en 2002 overleden. X heeft in de successieaangifte geen melding gemaakt van het tot de nalatenschappen behorende buitenlandse vermogen. In 2014 informeert X de inspecteur alsnog over banktegoeden in Zwitserland en Luxemburg (inkeer). De inspecteur legt in 2016 navorderingsaanslagen successierecht 2000 en 2002 op met als grondslag het geërfde buitenlandse vermogen. In geschil is of de inspecteur bevoegd was de navorderingsaanslagen op te leggen.

Op 1 januari 2012 is de 12-jarige navorderingstermijn van artikel 16 lid 4 AWR voor de erfbelasting onbeperkt geworden ten aanzien van buitenlands vermogen (destijds art. 66 lid 3 SW 1956, thans lid 4). Op dat moment was de twaalfjarige navorderingstermijn in de onderhavige nalatenschappen nog niet verstreken. Van een herleven van de termijn – zoals in de zaak HR 3 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:356 – is dus geen sprake.

Bij de invoering van artikel 66 lid 3 SW 1956 is niet in overgangsrecht voorzien. De regeling is daarom ook van toepassing op het onderhavige geval, waarin de navorderingstermijn nog niet verstreken was (overgangssituatie), aldus de rechtbank.

Uit het arrest *Passenheim* (HvJ EU 11 juni 2009, ECLI:EU:C:2009:368, *BNB* 2009/222) volgt dat navordering op basis van de 12-jarige navorderingstermijn in beginsel niet onverenigbaar is met de verkeersvrijheden. De verlenging van de lopende navorderingstermijn, zoals in het onderhavige geval, is volgens de rechtbank ook niet in strijd met het unierechtelijke rechtszekerheidsbeginsel. De vraag of in dit geval het rechtszekerheidsbeginsel is geschonden doordat bij X is nagevorderd met toepassing van de onbeperkte navorderingstermijn, beantwoordt de rechtbank ontkennend op basis van een toets in concreto. De rechtbank wijst het beroep op artikel 1 Eerste Protocol EVRM (ongestoord genot van eigendom) ook af.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-05-2018

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2018:3107

Zaaknummer: AWB - 16 _ 9024

Rechters: M.R.T. Pauwels, W.A.P. van Roy en M.M. Dondorp-Loopstra

Wetsartikelen: 66 SW 1956 en 4 AWR

RECHTSPRAAK

Algehele volmacht aan kind. Bij verdeling nalatenschap ouders geschil tussen erfgenamen over misbruik van volmacht.

De ouders hebben zoon X algehele volmacht (art. 3:62 BW) gegeven. De volmacht is ruim, schenkingen zijn expliciet toegestaan. X erft met zijn vijf broers en zusters de nalatenschap van moeder (langstlevende ouder). De vijf andere kinderen vorderen als deelgenoten schadevergoeding van X wegens misbruik van de volmacht.

Volgens artikel 3:171 BW is iedere deelgenoot bevoegd om ten behoeve van de gemeenschap vorderingen en verzoeken tegen derden in te stellen (HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535), maar X is geen derde. Het hof verstaat de vordering van de vijf kinderen in die zin dat het eventuele nadeel door toerekening als bedoeld in artikel 3:184 BW in de verdeling zal worden betrokken.

X heeft als gevolmachtigde gelden van de ouders – zonder zekerheid – uitgeleend aan zijn bouwbedrijf. De volmacht was niet beperkt tot handelingen in het belang van de ouders, X mocht immers ook schenkingen doen. Of X niettemin zijn bevoegdheid als gevolmachtigde heeft overschreden, hangt af van het antwoord op de vraag of X er redelijkerwijze op mocht vertrouwen dat de ouders met de lening akkoord zouden zijn gegaan als zij in staat waren geweest hun financiële belangen zelf te behartigen. Gelet op de omstandigheden van dit geval – de ouders hadden eerder geld aan het bedrijf van X geleend zonder zekerheid en bij het uitlenen was het bedrijf nog niet in financiële problemen – mocht X daarop vertrouwen volgens het hof.

X is wel te ver gegaan door als gevolmachtigde van vader als bestuurder van een pensioenfonds nagenoeg het volledige vermogen van het fonds uit te lenen aan het bouwbedrijf. Dit was in strijd met het doel en de statuten van het fonds. X is jegens het fonds persoonlijk aansprakelijk voor de geleden schade.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 17-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:3055

Zaaknummer: 200.204.161_01

Rechters: B.A. Meulenbroek, I.B.N. Keizer en M.G.W.M. Stienissen

Wetsartikelen: 3:62 BW, 3:171 BW en 3:184 BW

RECHTSPRAAK

***Verlengt uitstel voor aangifte erfbelasting ook de aanslagtermijn?
Heeft belastingadviseur als gemachtigde van erfgenamen gehandeld?***

De erfgenamen houden zich afzijdig van de aangifte erfbelasting. Via de executeur is het aangiftebiljet bij een belastingadviseur terechtgekomen, die de opdracht heeft de aangifte te verzorgen. Deze verzoekt en krijgt uitstel voor het doen van aangifte.

Naderhand is de vraag of dit uitstel de aanslagtermijn heeft verlengd. Een van de erfgenamen stelt dat de aanslag te laat is vastgesteld. Het hof is het hier niet mee eens.

Alleen uitstel dat op verzoek van de belastingplichtige zelf of diens gemachtigde is verleend en dat voor hem duidelijk kenbaar was, leidt tot verlenging van de aanslagtermijn (art. 11 lid 3 AWR, art. 66 lid 1 SW 1956).

De erfgenamen wisten niet wanneer de aangifte uiterlijk moest zijn ingediend. In een vergadering met erfgenamen, executeur en belastingadviseur is afgesproken dat het bezwaar tegen WOZ-waarden zou worden afgewacht, alvorens aangifte erfbelasting te doen. Dit maakte het verzoek om uitstel redelijk en noodzakelijk, om boetes te voorkomen. Volgens het hof omvatte de opdracht aan de belastingadviseur impliciet het behartigen van de belangen van de erfgenamen bij het nakomen van hun fiscale verplichtingen en dus ook het verzoek om uitstel. Ook is aannemelijk dat de erfgenamen desgevraagd hadden ingestemd met het gevraagde uitstel. Het uitstel is volgens het hof verleend op verzoek van de gemachtigde van de erfgenamen en was voor de gemachtigde duidelijk kenbaar. Dat de erfgenamen niet op de hoogte waren van het uitstel is dan niet van belang.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 17-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:6351

Zaaknummer: 17/00087

Rechters: A. van Dongen, R.A.V. Boxem en M.G.J.M. van Kempen

Wetsartikelen: 11 AWR en 66 SW 1956

RECHTSPRAAK

Ik-oma-making. Rechtbank leest 'legaat' als last. Artikel 10 lid 9 SW 1956 niet van toepassing.

Grootmoeder overlijdt in 1996. In haar testament heeft zij de volgende ik-oma-making opgenomen:

'Ik legateer aan ieder van de kinderen van een van mij ervende zoon een onvoorwaardelijke vordering ten laste van zijn/haar vader (mijn zoon) en een onvoorwaardelijke vordering ten laste van hun tante (mijn dochter), mevrouw (...), van een zodanige grootte dat over de top van de kontante waarde (berekend volgens de maatstaven van de ten tijde van mijn overlijden geldende successiewet) van de vordering van een kleinkind zoveel mogelijk een gelijk percentage aan successierecht wordt geheven als over de top van de verkrijging van mijn kind (vader respectievelijk tante van het desbetreffende kleinkind), met dien verstande dat de (gezamenlijke) vorderingen van de kinderen van een van mij ervend kind op hun vader nooit meer bedragen dan de waarde van het erfdeel dat mijn zoon zou hebben ontvangen zonder deze vorderingen en dat de (gezamenlijke) vorderingen van de kinderen van een van mij ervend kind op hun tante nooit meer bedragen dan de waarde van het erfdeel dat mijn dochter zou hebben ontvangen zonder deze vorderingen.'

De dochter overlijdt in 2014, waardoor de door haar aan de kleinkinderen schuldig erkende bedragen opeisbaar zijn geworden. Volgens de belastinginspecteur is sprake van een fictieve verkrijging op basis van artikel 10 lid 1 SW 1956. De kleinkinderen beroepen zich op artikel 10 lid 9 SW 1956. In geschil is of de sprake is van een last (inspecteur) of een legaat (kinderen).

De rechtbank is van oordeel dat de ik-oma-making uitsluitend wordt bestreken door artikel 10 lid 1 SW 1956 en niet tevens door lid 9. Dochter heeft de nalatenschap van oma aanvaard en daarmee de verplichting om geldsommen renteloos schuldig te erkennen aan de kleinkinderen, welke geldsommen pas na haar overlijden opeisbaar zijn geworden. Hoewel het testament de ik-oma-making als legaat typeert, leidt de rechtbank uit de bewoordingen van het testament, 'een onvoorwaardelijke vordering ten laste van hun tante', af dat de vorderingen van de kleinkinderen ten tijde van het overlijden van oma zijn ontstaan op een specifieke erfgenaam, in casu de dochter, en niet op de nalatenschap van oma als geheel. Uit

de volle eigendom die dochter als erfgenaam van oma heeft verkregen, heeft zij dus vermogen overgedragen aan de kleinkinderen onder voorbehoud van een genotsrecht zonder dat zij daarvoor ander vererfbaar vermogen uit de nalatenschap van oma heeft ontvangen. Hierdoor ontstond een schuld in het vermogen van de dochter en was zij aldus haar eigen vermogen aan het uithollen. De ik-oma-making dient daarom als een lastbevoordeling te worden gekwalificeerd.

De stelling van de kleinkinderen dat zij ter zake van hun vorderingen op de dochter ook de overige erfgenamen van oma zouden kunnen aanspreken, slaagt niet nu de aansprakelijkheid van de gezamenlijke erven niet uit het testament van oma kan worden afgeleid. De rechtbank wijst vervolgens op de duidelijke bewoordingen van het negende lid van artikel 10 SW 1956, alsmede op het arrest van de Hoge Raad van 19 juni 2009 (ECLI:NL:HR:2009:BG6455). De Hoge Raad heeft daarin immers bepaald dat zowel de aanvaarding van een legaat als de uitvoering van een last als een rechtshandeling moet worden aangemerkt. In het onderhavige geval bestaat die rechtshandeling uit de aanvaarding van de erfenis en daarmee van de last door de dochter bij het overlijden van oma.

Aan de eisen van artikel 10 lid 1 SW 1956 wordt voldaan. Aan de toepassing van lid 9 wordt dan niet meer toegekomen. Uit het gebruik van de bewoordingen 'Het eerste lid is mede van toepassing indien' in het negende lid volgt dat dit lid de functie heeft van een vangnetbepaling: is het eerste lid niet direct van toepassing, dan kan het bepaalde in het eerste lid alsnog van toepassing zijn ingeval wordt voldaan aan de omschrijving in het negende lid. De rechtbank wijst in dit verband ook op de toelichting bij amendement nr. 68 dat mede aanleiding was voor de invoering van het negende lid (Kamerstukken II 2009/10, 31 930, nr. 68, p. 4-5).

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 19-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:8080

Zaaknummer: SGR - 17 _ 5666, SGR-17_5667 en SGR-17_5670

Rechters: T.A. de Hek, E.E. Schotte en L. Brouwer-Harten

Wetsartikelen: 10 SW 1956

RECHTSPRAAK

Termijnstelling erfgenaam versus beneficiair aanvaarden van rechtswege.

Een notaris verzoekt als executeur-afwikkelingsbewindvoerder de kantonrechter om aan erfgenaam X een termijn te stellen voor het maken van een keuze tussen zuiver aanvaarden, beneficiair aanvaaren of verwerpen (art. 4:192 lid 2 BW). De kantonrechter acht de notaris als executeur en bewindvoerder ontvankelijk (belanghebbende), maar wijst het verzoek af. Er is onvoldoende belang bij het verzoek, omdat de termijn als bedoeld in artikel 4:192 lid 4 BW weldra verstrijkt. Op korte termijn zal dus duidelijk zijn of en hoe X de nalatenschap aanvaardt.

X verzoekt om verlenging van de termijn als bedoeld in artikel 4:192 lid 4 BW. Hij wil meer tijd en informatie hebben voordat hij een keuze maakt. Volgens de kantonrechter is verlenging van de termijn van artikel 4:192 lid 4 BW niet mogelijk.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 19-07-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:3487

Zaaknummer: 6537564 UT VERZ 17-28443

Rechters: M.J. Smit

Wetsartikelen: 4:192 BW

RECHTSPRAAK

Zuiver aanvaarden na termijnstelling. Erfdeel onderdeel van aanvaarde nalatenschap. Benoeming vereffenaar wegens onbeheerd erfdeel.

A en G zijn als erfgenamen van de nalatenschap van C geroepen. A verwerpt de nalatenschap. G wordt geacht de nalatenschap zuiver te hebben aanvaard, door het laten verstrijken van de door de kantonrechter gestelde termijn van artikel 4:192 BW.

Tot de nalatenschap van C behoort een erfdeel in de nalatenschap van D. Ook A is (zuiver) erfgenaam in de nalatenschap van D. Tussen A en G bestaan geschillen.

In dit verband overweegt het hof in dit kort geding ten overvloede dat het mogelijk is (Parl. Gesch. Boek 4 BW, p. 984, tweede alinea) om in de nalatenschap van D om benoeming van een vereffenaar te verzoeken, nu het aandeel van G als rechtsopvolger van C als onbeheerd heeft te gelden (art. 4:204 BW).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:6343

Zaaknummer: 200.238.858/01

Rechters: W. Breemhaar, M.A.F. Holtvluwer-Veenstra en C. Koopman

Wetsartikelen: 4:192 BW en 4:204 BW

RECHTSPRAAK

***Vaststelling van erflaters vaderschap in kracht van gewijsde.
Vastgesteld kind is legitimaris.***

X is enig testamentair erfgenaam van erflater. Na erflaters overlijden (2008), wordt zijn vaderschap vastgesteld over Y (2013). Y roept vervolgens tijdig zijn legitieme portie in.

X stelt dat het juridisch vaderschap weliswaar in rechte is vastgesteld, maar dat Y in die procedure de rechtbank bewust heeft misleid. Volgens het hof is de beschikking in kracht van gewijsde gegaan, zodat deze tussen partijen bindende kracht heeft. Y heeft daarmee als legitimaris recht op zijn legitieme portie (art. 4:63 lid 2 BW, art. 4:65 BW).

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 10-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1821

Zaaknummer: 200.222.219/01

Rechters: A.N. Labohm, P.B. Kamminga en C.M. Warnaar

Wetsartikelen: 4:63 BW en 4:65 BW

RECHTSPRAAK

Vereffenaar nalatenschap, tevens vereffenaar van bv, gooit vereffeningen ten onrechte op één hoop. Vereffenaar moet faillissementscurator schade vergoeden.

Erflater is bij zijn overlijden indirect bestuurder en 100% aandeelhouder van de noodlijdende BV X. In 2010 is Y benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap. In 2011 is Y door de aandeelhouders benoemd tot vereffenaar van BV X. In 2016 gaat BV X failliet, Z wordt faillissementscurator.

Z wil dat Y 20.000 euro aan de boedel van BV X vergoedt. Dit bedrag heeft Y als 'boedelbijdrage' voor Y's werkzaamheden bedongen van een beslaglegger van BV X, teneinde beslagen op te heffen. Dit bedrag heeft Y in de nalatenschap laten vloeien.

De kantonrechter veroordeelt Y in zijn hoedanigheid van vereffenaar van de nalatenschap en tevens pro se, hoofdelijk tot betaling aan de curator van 20.000 euro.

Anders dan Y stelt, kon de nalatenschap en de vereffening daarvan niet plaatsvinden door alles 'op een grote hoop te gooien'. Nu in de boedel van de nalatenschap ook de aandelen van de vennootschap zaten en ook deze moest worden geliquideerd, mocht van Y (als redelijk handelend vereffenaar, art. 4:211 BW) worden verwacht dat hij bij zijn werkzaamheden ook de vennootschapsrechtelijke consequenties van zijn handelen in ogenschouw zou nemen.

De werkzaamheden waarvoor Y 20.000 euro ontving, waren ten behoeve van BV X. Daarmee ontbrak een materiele grond om de vergoeding te betalen aan de nalatenschapsboedel. De nalatenschap is ongerechtvaardigd verrijkt. De vergelijking met een boedelbijdrage in faillissement gaat niet op, omdat het in die situaties gaat om een bijdrage aan de failliete boedel en niet om bijdrage aan derde(n). Het handelen van Y acht de kantonrechter ook persoonlijk onrechtmatig.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 04-07-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:5367

Zaaknummer: 6516845 \ CV EXPL 17-8960

Rechters: J.H. Gisolf

Advocaten: F.I. Eikenhorst en A.C.J. Hanrath

Wetsartikelen: 6:212 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

Erflaters weduwe weigert inzage in vermogen. Executeur verzoekt met succes bevel tot notariële boedelbeschrijving.

Erflater heeft zijn tweede echtgenote tot executeur benoemd en haar onder meer de woning gelegateerd tegen inbreng van de waarde. Voor de afgifte van de legaten aan haar, is de weduwe op verzoek van erflaters kinderen (erfgenamen) ontslagen. Een notaris is als opvolgende executeur benoemd.

De opvolgende executeur verzoekt een bevel tot notariële boedelbeschrijving als bedoeld in artikel 672 Rv. Als grondslag voert de executeur aan dat de weigering van de weduwe om inzage te geven in de omvang en samenstelling van haar vermogen tijdens haar huwelijk met erflater, de executeurswerkzaamheden belemmert. De uitvoering van een verrekenbeding vergt ook inzage in het vermogen van de echtgenote. De notariële vorm van de boedelbeschrijving heeft daarbij als voordeel dat van betrokkenen kan worden verlangd dat zij de juistheid van hun opgaven met een eed bevestigen.

De kantonrechter wijst het verzoek van de executeur toe. De executeur heeft (summierlijk) aannemelijk gemaakt dat hij belang heeft bij het verzoek en de kantonrechter ziet de meerwaarde van een notariële beschrijving.

De weduwe is niet-ontvankelijk in haar verzoek om ontslag van de executeur, omdat zij niet behoort tot de kring van personen in de zin van artikel 4:149 lid 2 BW. De kantonrechter ziet geen reden om ambtshalve tot ontslag over te gaan. Het door de executeur verzochte bevel dient om uitvoering te kunnen geven aan zijn executeurstaak. De weduwe kan haar executeursloon pas claimen na haar rekening en verantwoording als gewezen executeur en overdracht van de administratie.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 14-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2018:4929

Zaaknummer: 6717681

Rechters: S.N. Schipper

Wetsartikelen: 672 Rv en 4:149 BW